

UZASADNIENIE

Celem projektowanej ustawy jest implementacja części przepisów dyrektywy Rady 2011/16/UE z dnia 15 lutego 2011 r. w sprawie współpracy administracyjnej w dziedzinie opodatkowania i uchylającej dyrektywę 77/799/EWG (Dz. Urz. UE L 64 z 11.03.2011, str. 1), zwanej dalej „dyrektywą 2011/16/UE”, ukierunkowanych na stworzenie skutecznego systemu wymiany informacji między administracjami podatkowymi państw członkowskich Unii Europejskiej. Państwa członkowskie zostały zobowiązane do wprowadzenia tych przepisów w życie ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2013 r.

Postanowienia uchylonej dyrektywy Rady 77/799/EWG z dnia 19 grudnia 1977 r. dotyczącej wzajemnej pomocy właściwych władz Państw Członkowskich w obszarze podatków bezpośrednich oraz opodatkowania składek ubezpieczeniowych (Dz. Urz. UE L 336 z 27.12.1977, str. 15, z późn. zm.), zwanej dalej „dyrektywą 77/799/EWG”, zostały zaimplementowane do ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749, z późn. zm.).

Według motywu piątego preambuły dyrektywy 2011/16/UE, dyrektywa 77/799/EWG była przygotowywana w warunkach odmiennych od obecnych wymogów rynku wewnętrznego i nie spełnia już nowych wymogów w zakresie współpracy administracyjnej.

Zastępująca ją dyrektywa 2011/16/UE przewiduje bardziej jasne i precyzyjne zasady współpracy administracyjnej między państwami członkowskimi, aby umożliwić szerszą współpracę w zakresie wymiany informacji.

Dyrektywa 2011/16/UE częściowo powtarza rozwiązania dyrektywy 77/799/EWG, a co za tym idzie, część przepisów ustawy – Ordynacja podatkowa zachowuje nadal aktualność w świetle dyrektywy 2011/16/UE, stanowiąc w ten sposób jej częściową transpozycję do polskiego porządku prawnego.

Obowiązek implementacji dyrektywy 2011/16/UE wymaga również nowelizacji ustawy z dnia 21 września 1991 r. o kontroli skarbowej (Dz. U. z 2011 r. Nr 41, poz. 214, z późn. zm.).

Zakres transpozycji dyrektywy 2011/16/UE obejmuje:

- określenie dodatkowych warunków korzystania z pomocy państw członkowskich przy doręczaniu pism,

- rozszerzenie zakresu informacji podatkowych podlegających wymianie z państwami członkowskimi,
- wprowadzenie ustawowego upoważnienia do wyznaczenia przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych podległego mu organu podatkowego do przekazywania obcym władzom wniosków o doręczenie pism, wniosków o udzielenie informacji oraz udzielanych informacji,
- określenie sposobu przekazywania do organu wyznaczonego wniosków o doręczenie pism, wniosków o udzielenie informacji oraz udzielanych informacji przez organy podatkowe jednostek samorządu terytorialnego,
- sformalizowanie procedury wymiany informacji, w szczególności określenie terminów na udzielenie i odmowę udzielenia informacji oraz na wezwanie do uzupełnienia wniosku, wprowadzenie obowiązku potwierdzenia otrzymania wniosku i informacji z urzędu oraz obowiązku przesłania informacji zwrotnej na temat wykorzystania otrzymanego materiału,
- uszczegółowienie zasad dalszego przekazywania informacji otrzymanych od obcej władzy,
- rozszerzenie możliwości przekazywania z urzędu informacji,
- umożliwienie zawierania porozumień przewidujących przebywanie przedstawicieli obcej władzy w siedzibach organów podatkowych i w urzędach kontroli skarbowej oraz ich obecność w toku postępowań podatkowych i kontrolnych,
- uwzględnienie standardowego formularza i drogi elektronicznej we współpracy z państwami członkowskimi,
- uproszczenie zasad wszczynania i prowadzenia kontroli jednoczesnych,
- umożliwienie upoważnienia przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych pracowników urzędów kontroli skarbowej, urzędów skarbowych i izb skarbowych do bezpośredniej wymiany informacji w związku z kontrolami jednoczesnymi.

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Ordynacja podatkowa oraz ustawy o kontroli skarbowej zawiera trzy artykuły.

W art. 1 projektu ustawy wymienione zostały zmiany, jakie wprowadza się do ustawy – Ordynacja podatkowa.

1)

Zmiana art. 154a stanowi implementację art. 13 ust. 2 i 4 oraz art. 20 ust. 3 dyrektywy 2011/16/UE.

Obecnie na podstawie art. 154a § 1 minister właściwy do spraw finansów publicznych może wystąpić do władzy państwa członkowskiego Unii Europejskiej właściwej w sprawach podatkowych, zwanej dalej „obcą władzą”, z wnioskiem o doręczenie pisma organu podatkowego.

Z postanowień art. 13 ust. 4 dyrektywy 2011/16/UE wynika, że organ wnioskujący występuje z wnioskiem o doręczenie tylko wtedy, gdy nie jest w stanie dokonać doręczenia zgodnie z przepisami dotyczącymi doręczania danych środków we wnioskującym państwie członkowskim, lub w przypadku gdy takie doręczenie powodowałoby nieproporcjonalne trudności. Właściwy organ państwa członkowskiego może – listem poleconym lub drogą elektroniczną – doręczyć każdy dokument bezpośrednio osobie przebywającej na terytorium innego państwa członkowskiego.

W związku z ww. postanowieniami dyrektywy 2011/16/UE, w art. 154a wprowadza się zmianę polegającą na ograniczeniu możliwości wystąpienia do danego państwa członkowskiego z wnioskiem o doręczenie pisma do przypadków, gdy doręczenie zgodnie z art. 144 albo art. 144a osobie przebywającej na terytorium tego państwa nie jest możliwe lub gdy powodowałoby nieproporcjonalne trudności (proponowany § 1). Jednocześnie proponuje się, aby w przekazywaniu obcej władzy wniosków organów podatkowych o doręczenie pism pośredniczył wyznaczony przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, w drodze rozporządzenia, podległy mu organ podatkowy (proponowane § 2 i 3). Jednocześnie wprowadza się przepis określający sposób przekazywania do organu wyznaczonego wniosków o doręczenie pism przez organy podatkowe jednostek samorządu terytorialnego. Będzie w tym pośredniczył dyrektor izby skarbowej właściwy miejscowo ze względu na siedzibę urzędu obsługującego dany organ podatkowy jednostki samorządu terytorialnego (proponowany § 4).

Proponowany § 5 zawiera w sobie regulację zawartą obecnie w § 2 oraz stanowi realizację postanowień art. 13 ust. 2 dyrektywy 2011/16/UE.

Obecnie zgodnie z art. 154a § 2, wniosek o doręczenie powinien zawierać dane niezbędne dla identyfikacji podmiotu, któremu ma być doręczone pismo, w szczególności nazwisko lub nazwę (firmę) oraz adres.

Z art. 13 ust. 2 dyrektywy 2011/16/UE wynika, że wniosek o doręczenie zawiera informacje o przedmiocie środka lub decyzji, których ma dotyczyć doręczenie, oraz nazwisko i adres adresata wraz ze wszelkimi innymi informacjami, które mogą ułatwić identyfikację adresata.

Wobec powyższego, w art. 154a § 5 proponuje się rozszerzenie zakresu danych, które powinien zawierać wniosek o doręczenie pisma, o dane dotyczące przedmiotu pisma.

Dodawany § 6 stanowi odzwierciedlenie wymogu przewidzianego w art. 20 ust. 3 dyrektywy 2011/16/UE, zgodnie z którym wnioski o doręczenie środków i decyzji administracyjnych przesyła się przy użyciu standardowego formularza przyjętego przez Komisję zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 26 ust. 2.

Ze względu na ww. postanowienia dyrektywy 2011/16/UE, w § 6 wprowadza się obowiązek przesyłania wniosku o doręczenie przy użyciu standardowego formularza według wzoru, określonego w załączniku nr 3 do rozporządzenia Komisji (UE) nr 1156/2012 z dnia 6 grudnia 2012 r. ustanawiającym szczegółowe zasady wykonywania niektórych przepisów dyrektywy Rady 2011/16/UE. Jedynie w przypadku braku możliwości przekazania wniosku za pomocą środków komunikacji elektronicznej będzie on przesyłany w formie pisemnej.

W związku z brakiem możliwości przesyłania drogą elektroniczną, wraz z wnioskiem o doręczenie, skanu dokumentu będącego przedmiotem doręczenia – doręczenie fotokopii dokumentów, w szczególności decyzji i postanowień, mogłoby być kwestionowane przez sądy administracyjne – proponuje się, aby pismo będące przedmiotem wniosku o doręczenie było przekazywane obcej władzy przez operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (proponowany § 7).

2)

Zmiana art. 154b stanowi implementację przepisów art. 13 ust. 3 i art. 21 ust. 1 dyrektywy 2011/16/UE oraz realizuje motyw 23 preambuły tej dyrektywy.

Zgodnie z obecnym art. 154b Ordynacji podatkowej pisma pochodzące od obcej władzy doręcza organ podatkowy wskazany przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, stosując przepisy art. 144–154.

Dyrektywa 2011/16/UE w art. 13 ust. 3 przewiduje obowiązek natychmiastowego informowania organu wnioskującego o działaniach podjętych na podstawie wniosku o doręczenie, w szczególności o dacie doręczenia adresatowi środka lub decyzji. Art. 21

ust. 1 dyrektywy 2011/16/UE stanowi, że przekazywanie informacji zgodnie z dyrektywą odbywa się w miarę możliwości drogą elektroniczną. Zgodnie z motywem 24 preambuły wymiana informacji powinna odbywać się za pomocą zestandaryzowanych formularzy, formatów i kanałów komunikacji.

W związku z powyższym, w art. 154b proponuje się wprowadzić obowiązek niezwłocznego informowania obcej władzy, za pomocą środków komunikacji elektronicznej, przy użyciu standardowego formularza według wzoru, określonego w załączniku nr 3 do rozporządzenia Komisji (UE) nr 1156/2012 z dnia 6 grudnia 2012 r. ustanawiającym szczegółowe zasady wykonywania niektórych przepisów dyrektywy Rady 2011/16/UE, o działaniach podjętych na podstawie wniosku o doręczenie, w szczególności o dacie doręczenia pisma (proponowany § 2). Jednocześnie zasadne jest, aby organ podatkowy wyznaczony zgodnie z art. 154a § 3, przekazywał wnioski o doręczenie pochodzące od obcej władzy do realizacji naczelnikowi urzędu skarbowego właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę podmiotu, którego dotyczy wnioski. Rozwiązanie to znajduje odzwierciedlenie w nowelizowanym art. 154b.

3)

Zmiana art. 291a stanowi implementację art. 12 ust. 1–3 dyrektywy 2011/16/UE.

Obecnie na podstawie art. 291a minister właściwy do spraw finansów publicznych, w celu usprawnienia współpracy oraz podniesienia efektywności kontroli, może zawierać z obcymi władzami porozumienia dwustronne lub wielostronne w zakresie koordynacji czasu wszczynania i zakresu przeprowadzanych kontroli. Porozumienia te mogą przewidywać obecność przedstawicieli obcej władzy w toku czynności kontrolnych.

Stosownie do postanowień art. 12 ust. 1–3 dyrektywy 2011/16/UE, w przypadku gdy co najmniej dwa państwa członkowskie uzgadniają przeprowadzenie na swoich terytoriach jednoczesnych kontroli jednej lub większej liczby osób będących przedmiotem wspólnego lub uzupełniającego zainteresowania, w celu wymiany uzyskanych w ten sposób informacji, właściwy organ w każdym z państw członkowskich w sposób niezależny określa osoby, w odniesieniu do których zamierza zaproponować kontrolę jednoczesną. Powiadamia on właściwe organy w pozostałych zainteresowanych państwach członkowskich o wszelkich przypadkach, w których proponuje kontrolę jednoczesną, podając uzasadnienie dokonanego wyboru. Określa on okres czasu,

w którym kontrole takie mają zostać przeprowadzone. Właściwy organ każdego z zainteresowanych państw członkowskich decyduje, czy chce wziąć udział w kontrolach jednoczesnych. Potwierdza on swoją zgodę lub przekazuje uzasadnioną odmowę organowi, który zaproponował kontrolę jednoczesną.

Mając na uwadze, że zgodnie z dyrektywą 2011/16/UE wszczęcie i prowadzenie kontroli jednoczesnych nie wymaga zawierania porozumień, a jedynie dokonania uzgodnień i podjęcia decyzji w sprawie przystąpienia do konkretnej kontroli, proponuje się zmianę art. 291a. W nowelizowanym przepisie wprowadza się rozwiązanie, które pozwoli ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych na uzgadnianie z obcymi władzami przeprowadzenia kontroli jednoczesnych. Minister właściwy do spraw finansów publicznych będzie występował do obcej władzy o prowadzenie kontroli jednoczesnej, ze wskazaniem uzasadnienia wszczęcia takiej kontroli oraz czasu jej przeprowadzenia. W przypadku gdy obca władza wystąpi z zawiadomieniem o kontroli jednoczesnej, minister właściwy do spraw finansów publicznych potwierdzi przystąpienie do kontroli albo przekaże uzasadnioną odmowę udziału w kontroli.

4)

W art. 294 § 1 pkt 6 wprowadza się zmianę o charakterze dostosowawczym w związku z dodaniem art. 305la. Zmiana została opisana w uzasadnieniu do art. 1 pkt 11 projektu.

5)

Proponowane brzmienie art. 305b dostosowuje jego postanowienia do rozszerzonego zakresu materii, którą ma obejmować wymiana informacji zgodnie z art. 1 ust. 1 oraz art. 2 dyrektywy 2011/16/UE.

Obecnie stosownie do art. 305b wymiana informacji podatkowych obejmuje wszelkie informacje istotne dla prawidłowego określania podstaw opodatkowania i wysokości zobowiązania podatkowego w zakresie:

- opodatkowania dochodu, majątku lub kapitału, bez względu na sposób i formę opodatkowania, w tym opodatkowania dochodu ze sprzedaży rzeczy lub praw majątkowych oraz przyrostu wartości majątku lub kapitału,
- opodatkowania składek ubezpieczeniowych.

Art. 1 ust. 1 dyrektywy 2011/16/UE jako przedmiot wymiany wskazuje informacje, które wydają się być istotne do celów stosowania i egzekwowania krajowych przepisów państw członkowskich dotyczących podatków, o których mowa w art. 2. Z art. 2 dyrektywy 2011/16/UE wynika, że ma ona zastosowanie do wszystkich podatków

każdego rodzaju pobieranych przez państwo członkowskie lub na jego rzecz, lub przez jednostki terytorialne lub administracyjne państwa członkowskiego, w tym także władze lokalne, lub na ich rzecz.

W dyrektywie podkreśla się, że nie ma ona zastosowania do podatku od wartości dodanej i ceł ani do podatków akcyzowych objętych innymi przepisami unijnymi dotyczącymi współpracy administracyjnej między państwami członkowskimi oraz do obowiązkowych składek na ubezpieczenie społeczne należnych państwu członkowskiemu lub jednostkom jego podziału, lub instytucjom ubezpieczenia społecznego ustanowionym na mocy prawa publicznego. Dyrektywa 2011/16/UE uściśla, że w żadnym przypadku podatki nie obejmują:

- opłat, takich jak opłaty za zaświadczenia i inne dokumenty wystawiane przez organy publiczne, lub
- należności o charakterze umownym, takich jak wynagrodzenia za usługi użyteczności publicznej.

Ze względu na rozszerzenie dyrektywą 2011/16/UE zakresu informacji podlegających wymianie z państwami członkowskimi, w nowelizowanym art. 305b Ordynacji podatkowej proponuje się wyraźnie wskazać, że wymiana informacji podatkowych obejmuje wszelkie informacje, które mogą być istotne do celów stosowania i wykonywania przepisów dotyczących podatków stanowiących dochód budżetu państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego, z wyjątkiem wymiany informacji:

- objętej przepisami Unii Europejskiej dotyczącymi współpracy administracyjnej między państwami członkowskimi w zakresie podatku od towarów i usług, ceł oraz podatku akcyzowego,
- dotyczącej składek na ubezpieczenie społeczne, opłaty skarbowej oraz należności o charakterze umownym, w szczególności wynagrodzeń za usługi użyteczności publicznej.

6)

Zmiana art. 305c stanowi implementację postanowień art. 4 ust. 3 i 4 dyrektywy 2011/16/UE.

Obecnie na podstawie art. 305c § 2 minister właściwy do spraw finansów publicznych może upoważnić Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej, dyrektora izby skarbowej oraz dyrektora urzędu kontroli skarbowej do występowania do obcych władz o udzielenie informacji i udzielania im informacji.

Dyrektywa 2011/16/UE w art. 4 ust. 3 i 4 stanowi, że właściwy organ każdego z państw członkowskich może wyznaczyć łącznikowe organy administracyjne oraz właściwych urzędników.

W związku z powyższym, w art. 305c proponuje się, aby w występowaniu przez organy podatkowe z wnioskami do obcej władzy o udzielenie informacji oraz w udzielaniu tym władzom informacji pośredniczył wyznaczony przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, w drodze rozporządzenia, podległy mu organ podatkowy (proponowane § 1 i 2). Jednocześnie do ustawy wprowadza się przepis określający sposób przekazywania wniosków i informacji do organu wyznaczonego przez organy podatkowe jednostek samorządu terytorialnego niepodlegające ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych (dodawany § 3). Będzie w tym pośredniczył dyrektor izby skarbowej właściwy miejscowo ze względu na siedzibę urzędu obsługującego dany organ podatkowy jednostki samorządu terytorialnego.

Z kolei dodawany § 4 umożliwi ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych upoważnienie pracowników izb skarbowych, urzędów skarbowych i urzędów kontroli skarbowej do bezpośredniej wymiany informacji w związku z realizowaniem zadań z zakresu planowanych lub trwających jednoczesnych kontroli oraz do uczestnictwa w spotkaniach organizacyjnych dotyczących tych kontroli.

7)

Zmiany art. 305f i art. 305g wynikają z implementacji postanowień art. 7 dyrektywy 2011/16/UE.

Obecnie postępowanie w sprawie udzielenia informacji, bez względu na sposób jego zakończenia (udzielenie czy odmowa udzielenia informacji), powinno być zakończone bez zbędnej zwłoki (art. 305f § 3), jednak nie później niż w ciągu miesiąca, a w sprawach szczególnie skomplikowanych – nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia otrzymania wniosku. Jeżeli informacje, o które zwraca się obca władza, są powszechnie znane właściwemu organowi, ich przekazanie następuje niezwłocznie (art. 139 w związku z art. 305j). Zgodnie z art. 305f § 4 w sprawie udzielenia lub odmowy udzielenia informacji wydaje się postanowienie.

Dyrektywa 2011/16/UE w art. 7 określa maksymalny sześciomiesięczny termin na udzielenie informacji oraz dwumiesięczny – w przypadku gdy organ posiada już żądane informacje (ust. 1), dopuszczając uzgodnienie z obcą władzą w szczególnych przypadkach innych terminów udzielenia informacji (ust. 2). Dyrektywa wprowadza

obowiązek potwierdzenia otrzymania wniosku w terminie 7 dni roboczych od dnia jego otrzymania, o ile to możliwe drogą elektroniczną (ust. 3). W przypadku gdy organ nie jest w stanie udzielić odpowiedzi na wniosek w stosownym terminie, dyrektywa przewiduje obowiązek natychmiastowego informowania organu wnioskującego, nie później niż w ciągu 3 miesięcy od otrzymania wniosku, o powodach uniemożliwiających dotrzymanie terminu oraz o spodziewanym terminie udzielenia odpowiedzi (ust. 5). Ponadto dyrektywa stanowi, że w przypadku gdy organ współpracujący nie posiada informacji, których dotyczy wniosek, i nie jest w stanie udzielić odpowiedzi na wniosek o informacje lub odmawia udzielenia odpowiedzi, powinien natychmiast, nie później niż w ciągu miesiąca od otrzymania wniosku, poinformować organ wnioskujący o przyczynach nieudzielenia odpowiedzi (ust. 6).

W związku z powyższym, w art. 305f proponuje się następujące zmiany:

- w § 2 wprowadza się obowiązek potwierdzenia otrzymania wniosku niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni roboczych od dnia jego otrzymania, drogą elektroniczną (a w przypadku braku możliwości potwierdzenia tą drogą – w formie pisemnej); proponowane rozwiązanie jest odzwierciedleniem postanowień art. 7 ust. 3 dyrektywy 2011/16/UE,
- § 3 zawiera regulację zawartą obecnie w § 2 oraz dodatkowo określa, że maksymalny termin na przekazanie informacji wynosi 6 miesięcy, a w przypadku gdy organ posiada już żądane informacje – 2 miesiące od dnia otrzymania wniosku; proponowany przepis odzwierciedla postanowienia art. 7 ust. 1 dyrektywy 2011/16/UE,
- w § 4 przewidziano możliwość uzgodnienia z obcą władzą w szczególnie uzasadnionych przypadkach, że przekazanie informacji nastąpi w innych terminach, niż określone w § 3; propozycja ta stanowi odzwierciedlenie art. 7 ust. 2 dyrektywy 2011/16/UE,
- dodawany § 5 zawiera w sobie regulację zawartą obecnie w § 3 oraz dodatkowo wprowadza maksymalny termin 3 miesięcy na zawiadomienie o nieudzieleniu informacji we właściwym terminie oraz obowiązek wskazania przewidywanego terminu udzielenia informacji; proponowany przepis odzwierciedla postanowienia art. 7 ust. 5 dyrektywy 2011/16/UE,
- dodawany § 6 określa maksymalny miesięczny termin na odmowę udzielenia informacji, który jest odzwierciedleniem terminu przewidzianego w art. 7 ust. 6

dyrektywy 2011/16/UE; ponadto § 6 wprowadza obowiązek wskazania przyczyn odmowy udzielenia informacji, co stanowi odzwierciedlenie obowiązku informacyjnego nałożonego postanowieniami art. 7 ust. 6 dyrektywy 2011/16/UE.

Z kolei obecny art. 305g stanowi, że jeżeli dane zawarte we wniosku obcej władzy nie są wystarczające do udzielenia informacji, właściwy organ wzywa niezwłocznie tę władzę o nadesłanie danych uzupełniających, w wyznaczonym terminie (§ 1). W przypadku nieuzupełnienia wniosku zgodnie z wezwaniem, o którym mowa w § 1, właściwy organ odmawia udzielenia informacji (§ 2).

Stosownie do art. 7 ust. 4 dyrektywy 2011/16/UE organ współpracujący informuje organ wnioskujący w ciągu jednego miesiąca od otrzymania wniosku o ewentualnych brakach we wniosku i ewentualnie wymaganych dodatkowych informacjach. W takim przypadku okresy przewidziane na udzielenie informacji rozpoczynają się z dniem następującym po dniu, w którym organ współpracujący otrzymał potrzebne dodatkowe informacje.

W związku z powyższym, w art. 305g proponuje się następujące zmiany:

- w § 1 wprowadza się maksymalny miesięczny termin na wezwanie obcej władzy do nadesłania danych uzupełniających,
- w § 2 określa się początek biegu terminów na udzielenie informacji, który rozpoczyna się od dnia następującego po dniu, w którym właściwy organ otrzymał brakujące dane,
- dodawany § 3 zawiera w sobie regulację zawartą obecnie w § 2.

Zmiany proponowane w art. 305g odzwierciedlają postanowienia art. 7 ust. 4 dyrektywy 2011/16/UE.

8)

W art. 305j proponuje się zmianę o charakterze dostosowawczym, która wynika ze zmian wprowadzanych w art. 1 pkt 7 projektu.

Obecnie art. 305j stanowi, że w sprawach nieuregulowanych w art. 305b–305i stosuje się odpowiednio przepisy rozdziałów 1, 2, 4, 5, 8, 9 i 14 działu IV.

W związku z wprowadzeniem do ustawy szczególnych kompleksowych regulacji w zakresie czasu trwania postępowania w sprawie udzielenia informacji, opisanych w uzasadnieniu do art. 1 pkt 7 projektu, zbędne jest odsyłanie do przepisów rozdziału 4 działu IV ustawy (Załatwianie spraw).

9)

Zmiana art. 305k stanowi implementację postanowień art. 9 ust. 2 oraz art. 10 ust. 1 dyrektywy 2011/16/UE.

Obecny art. 305k zawiera w § 1 zamknięty katalog przypadków udzielania obcym władzom informacji z urzędu. Przepisy ustawy nie określają terminu na udzielanie informacji w tym trybie.

Art. 9 ust. 2 dyrektywy 2011/16/UE przewiduje możliwość przekazywania przez właściwe organy każdego z państw członkowskich właściwym organom pozostałych państw członkowskich, w ramach spontanicznej wymiany, wszelkich znanych im informacji, które mogą być im przydatne. Z kolei stosownie do art. 10 ust. 1 dyrektywy 2011/16/UE przekazanie informacji w ramach spontanicznej wymiany następuje najszybciej jak to możliwe i nie później niż w terminie jednego miesiąca od momentu uzyskania dostępu do tych informacji.

W związku z powyższym, w art. 305k proponuje się następujące zmiany:

- w dodawanym § 1a przewiduje się możliwość udzielenia z urzędu obcym władzom wszelkich informacji, które mogą być im przydatne; stanowi to odzwierciedlenie postanowienia art. 9 ust. 2 dyrektywy 2011/16/UE,
- w dodawanym § 1b wprowadza się regulację, zgodnie z którą udzielenie informacji powinno nastąpić niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie miesiąca od dnia uzyskania dostępu do tych informacji; proponowany przepis jest spójny z art. 10 ust. 1 dyrektywy 2011/16/UE.

10)

Dodanie art. 305ka wynika z implementacji art. 10 ust. 2 dyrektywy 2011/16/UE.

Dyrektywa 2011/16/UE w art. 10 ust. 2 wprowadza nową instytucję – potwierdzenie otrzymania informacji w ramach wymiany spontanicznej. Zgodnie z dyrektywą potwierdzenia dokonuje się natychmiast, nie później niż w terminie siedmiu dni roboczych, o ile to możliwe drogą elektroniczną.

Dodawany art. 305ka realizuje ww. postanowienia dyrektywy 2011/16/UE, stanowiąc, że organ, który otrzymał informacje od obcej władzy działającej z urzędu, niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni roboczych, potwierdza otrzymanie informacji. Potwierdzenie dokonuje się drogą elektroniczną. W przypadku braku możliwości potwierdzenia drogą elektroniczną potwierdzenia dokonuje się w formie pisemnej.

11)

Dodanie art. 305la stanowi implementację art. 11 ust. 1 dyrektywy 2011/16/UE.

Stosownie do art. 11 ust. 1 dyrektywy 2011/16/UE w drodze porozumienia między organem wnioskującym i organem współpracującym oraz na warunkach ustalonych przez organ współpracujący urzędnicy upoważnieni przez organ wnioskujący mogą, w celu wymiany informacji:

- przebywać w urzędach, w których wykonują swoje obowiązki organy administracyjne współpracującego państwa członkowskiego,
- być obecni podczas postępowania administracyjnego prowadzonego na terytorium współpracującego państwa członkowskiego.

W przypadku gdy informacje, których dotyczy wnioski, zawarte są w dokumentach, do których mają dostęp urzędnicy organu współpracującego, urzędnicy organu wnioskującego otrzymują kopie tych dokumentów.

Postanowienia art. 11 ust. 1 dyrektywy 2011/16/UE znajdują odzwierciedlenie w dodawanym art. 305la. Zgodnie z projektowanym przepisem, minister właściwy do spraw finansów publicznych może, w celu wymiany informacji, zawierać z obcymi władzami porozumienia w zakresie przebywania upoważnionych przedstawicieli obcej władzy w siedzibach organów podatkowych oraz ich obecności w toku postępowań podatkowych (§ 1). Jeżeli w aktach sprawy zawarte są informacje, których dotyczy wnioski obcej władzy, przedstawiciele obcej władzy, w ramach zawartych porozumień, otrzymują kopie dokumentów zawierających te informacje (§ 3). Porozumienia nie mogą dotyczyć podmiotów, o których mowa w art. 13a, w przypadku nadania im uprawnień organów podatkowych (§ 2).

Konsekwencją dodania art. 305la jest zmiana dostosowawcza w art. 294 § 1 pkt 6 (art. 1 pkt 3 projektu).

Na podstawie obowiązującego art. 294 § 1 pkt 6 do przestrzegania tajemnicy skarbowej obowiązani są przedstawiciele obcej władzy obecni w toku czynności kontrolnych, w związku z prowadzeniem równoczesnych kontroli.

Wprowadzenie regulacji przewidzianej w dodawanym art. 305la wymaga rozszerzenia katalogu osób zobowiązanych do przestrzegania tajemnicy skarbowej o przedstawicieli obcej władzy przebywających w siedzibach organów podatkowych oraz obecnych w toku postępowania podatkowego, w związku z wymianą informacji.

12)

Zmiana art. 305m wynika z implementacji art. 16 ust. 3 dyrektywy 2011/16/UE.

Obecnie na podstawie art. 305m informacje otrzymane od obcej władzy można przekazać innej obcej władzy za zgodą władzy państwa udzielającej informacji.

Art. 16 ust. 3 dyrektywy 2011/16/UE określa sposób wyrażania takiej zgody, stanowiąc, że właściwy organ państwa członkowskiego informuje właściwy organ państwa członkowskiego, z którego pochodzą informacje, o tym, że zamierza je przekazać trzeciemu państwu członkowskiemu. Państwo członkowskie, z którego pochodzą informacje, może sprzeciwić się ich przekazaniu w terminie 10 dni roboczych od otrzymania powiadomienia od państwa członkowskiego zamierzającego przekazać informacje innemu państwu członkowskiemu.

W celu zapewnienia spójności z art. 16 ust. 3 dyrektywy 2011/16/UE wprowadza się zmianę w art. 305m. Zgodnie ze znowelizowanym przepisem informacje otrzymane od obcej władzy można przekazać innej obcej władzy po uprzednim zawiadomieniu obcej władzy, od której pochodzą te informacje, o zamiarze ich przekazania i niewniesieniu przez tę władzę sprzeciwu w terminie 10 dni roboczych od dnia zawiadomienia.

13)

Dodanie art. 305ma i art. 305mb stanowi implementację przepisów art. 14 ust. 1, art. 20 ust. 1–3 oraz art. 21 ust. 1 dyrektywy 2011/16/UE.

Stosownie do art. 14 ust. 1 dyrektywy 2011/16/UE, w przypadku gdy właściwy organ przekazuje informacje na wniosek lub w ramach wymiany spontanicznej, może on zwrócić się do właściwego organu, który otrzymał informacje, o przysłanie informacji zwrotnych na temat otrzymanego materiału. Informacje zwrotne przesyła się najszybciej jak to możliwe i nie później niż w ciągu trzech miesięcy od chwili, w której znany jest sposób wykorzystania informacji, których dotyczy wnioski.

Odzwierciedleniem postanowień art. 14 ust. 1 dyrektywy 2011/16/UE jest regulacja proponowana w dodawanym art. 305ma, zgodnie z którą organ, który otrzymał informacje od obcej władzy, przesyła informację zwrotną na temat wykorzystania otrzymanego materiału, jeżeli obca władza zwróciła się o taką informację. Informację zwrotną przesyła się niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 3 miesięcy od dnia otrzymania przez organ wiadomości o sposobie wykorzystania otrzymanych informacji.

Z kolei w art. 20 ust. 1 i 3 dyrektywy 2011/16/UE postanowiono, że wnioski o udzielenie informacji i o przeprowadzenie postępowania administracyjnego oraz

odpowiedzi na takie wnioski, potwierdzenia odbioru, wnioski o dodatkowe informacje, oświadczenia o niemożności udzielenia informacji i o odrzuceniu wniosku, informacje w ramach wymiany spontanicznej i potwierdzenie ich odbioru, wnioski o doręczenie środków i decyzji administracyjnych oraz informacje zwrotne przesyła się, o ile to możliwe, przy użyciu standardowego formularza przyjętego przez Komisję (podstawowe informacje, jakie będzie zawierał ten formularz wymienia art. 20 ust. 2 dyrektywy 2011/16/UE). Stosownie do art. 21 ust. 1 dyrektywy 2011/16/UE przekazywanie informacji odbywa się w miarę możliwości drogą elektroniczną.

W związku z powyższym proponuje się wprowadzenie w dodawanym art. 305mb regulacji, zgodnie z którą wymiana informacji podatkowych następuje z zastosowaniem drogi elektronicznej przy użyciu standardowych formularzy według wzorów określonych w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 1156/2012 z dnia 6 grudnia 2012 r. ustanawiającym szczegółowe zasady wykonywania niektórych przepisów dyrektywy Rady 2011/16/UE. W przypadku braku możliwości wymiany informacji za pomocą środków komunikacji elektronicznej, wymiana będzie dokonywana w formie pisemnej. Dodanie art. 305mb odzwierciedla postanowienia art. 20 ust. 1–3 i art. 21 ust. 1 dyrektywy 2011/16/UE. Realizuje również motyw 24 preambuły tej dyrektywy, gdzie wskazano, że wymiana informacji powinna odbywać się za pomocą zestandaryzowanych formularzy, formatów i kanałów komunikacji.

W art. 2 projektu wymienione zostały zmiany, jakie wprowadza się do ustawy o kontroli skarbowej.

1)

Zmiana art. 7a polega na oznaczeniu dotychczasowej jego treści jako ust. 1 i dodaniu ust. 2 stanowiącego implementację art. 11 ust. 1 zdanie pierwsze dyrektywy 2011/16/UE.

Regulacja zawarta w art. 11 ust. 1 dyrektywy 2011/16/UE została przedstawiona w uzasadnieniu do art. 1 pkt 11 projektu.

Dodawany art. 7a ust. 2 umożliwi ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych, w celu wymiany informacji, zawieranie z właściwą władzą państwa członkowskiego Unii Europejskiej porozumienia w zakresie przebywania upoważnionych przedstawicieli tej władzy w siedzibach organów kontroli skarbowej oraz ich obecności w toku postępowań kontrolnych.

2)

W proponowanym brzmieniu art. 13 ust. 8 zakres podmiotowy tego przepisu dostosowano do dodawanego ust. 2 w art. 7a.

Obecnie art. 13 ust. 8 stanowi, że w czynnościach kontrolnych mogą uczestniczyć osoby uprawnione na podstawie ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych, w tym także przedstawiciele organów Unii Europejskiej oraz, w zakresie realizacji wspólnych programów finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, przedstawiciele innych państw.

W związku z wprowadzeniem możliwości zawierania porozumień, o których mowa w art. 7a ust. 2, katalog osób wymienionych w art. 13 ust. 8 wymaga uzupełnienia o osoby uprawnione na podstawie tych porozumień.

3)

Dodanie ust. 6 w art. 34a stanowi implementację art. 11 ust. 1 zdanie drugie dyrektywy 2011/16/UE.

Regulacja zawarta w art. 11 ust. 1 dyrektywy 2011/16/UE została przedstawiona w uzasadnieniu do art. 1 pkt 11 projektu.

Na podstawie dodawanego przepisu upoważnieni (na podstawie porozumień, o których mowa w art. 7a ust. 2 ustawy o kontroli skarbowej) przedstawiciele właściwych władz państw członkowskich Unii Europejskiej, przebywający w siedzibach organów kontroli, obecni w toku postępowań kontrolnych, otrzymają kopie dokumentów zawierających informacje dotyczące tego postępowania.

4)

Zmiana brzmienia wprowadzenia do wyliczenia w art. 38 ust. 3 uwzględnia dodanie ust. 2 w art. 7a.

Obecnie we wprowadzeniu do wyliczenia w art. 38 ust. 3, pośród osób, którym inspektor może powierzyć dokonywanie czynności kontrolnych pod swoim nadzorem, wymienia się upoważnionych pracowników oraz upoważnionych przedstawicieli instytucji Unii Europejskiej w przypadku uczestniczenia tych osób w kontroli środków pochodzących z Unii Europejskiej.

W związku z wprowadzeniem możliwości zawierania porozumień, o których mowa w art. 7a ust. 2, katalog osób wymienionych w art. 13 ust. 8 wymaga uzupełnienia o przedstawicieli właściwych władz państw członkowskich Unii Europejskiej, upoważnionych na podstawie tych porozumień.

W art. 3 projektu określono termin wejścia w życie ustawy, wskazując 14 dni od dnia ogłoszenia.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) oraz § 11a ust. 1 uchwały nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. Nr 13, poz. 221, z późn. zm.) projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji. W toku prac legislacyjnych zaden z podmiotów zajmujących się działalnością lobbingsową nie zgłosił zainteresowania projektem.

Projekt ustawy nie podlega notyfikacji w rozumieniu przepisów dotyczących norm i aktów prawnych.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje akt prawny

Ustawa będzie oddziaływać na:

- Ministra Finansów,
- organy podatkowe (organy podatkowe podległe Ministrowi Finansów oraz organy podatkowe jednostek samorządu terytorialnego),
- organy kontroli skarbowej,
- pracowników urzędów kontroli skarbowej, urzędów skarbowych i izb skarbowych w zakresie, w jakim podmioty te uczestniczą w procesie wymiany informacji podatkowych z państwami członkowskimi Unii Europejskiej.

2. Wyniki konsultacji społecznych

Projekt założeń niniejszej ustawy był przedmiotem konsultacji z następującymi podmiotami: Komisją Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego, Krajową Radą Doradców Podatkowych, Polską Konfederacją Pracodawców Prywatnych Lewiatan, Business Centre Club, Związkiem Rzemiosła Polskiego, Pracodawcami Rzeczypospolitej Polskiej.

Uwagi do projektu założeń zgłosiła Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych Lewiatan, proponując:

- 1) uzupełnienie wyłączeń z zakresu informacji podlegających wymianie o cła, składki na ubezpieczenie społeczne oraz należności o charakterze umownym, takie jak wynagrodzenia za usługi użyteczności publicznej, z uwagi na literalne brzmienie art. 1 ust. 1 i 2 dyrektywy 2011/16/UE. Postulat został w całości uwzględniony;
- 2) uregulowanie kwestii ujmwowania właściwych urzędników w wykazie prowadzonym przez Centralne Biuro Łącznikowe i udostępniania tego wykazu innym państwom członkowskim oraz Komisji. Nie uwzględniono tej uwagi, wychodząc z założenia, że dyrektywa nie warunkuje uznania urzędnika za właściwego w sprawach wymiany informacji od zamieszczenia jego danych w wykazie oraz że przygotowanie, aktualizowanie i udostępnianie tego wykazu centralnym biurom łącznikowym w innych zainteresowanych państwach następuje wyłącznie w celach informacyjnych;

- 3) uzupełnienie nowej regulacji określającej termin, w jakim ma nastąpić odmowa udzielenia informacji, o przypadki, w których organ nie posiada wnioskowanych informacji i nie może udzielić odpowiedzi na wniosek. Uwagi nie uwzględniono, uznając, że nieposiadanie wnioskowanych informacji przy braku uprawnień do ich uzyskania mieści się w zakresie przesłanki odmowy udzielenia informacji, wymienionej w art. 305h pkt 2 ustawy – Ordynacja podatkowa;
 - 4) wprowadzenie obowiązku podawania przyczyn nieudzielenia informacji. Przychylnono się do tej propozycji;
 - 5) wskazanie sposobu potwierdzania otrzymania informacji z urzędu, aby, o ile to możliwe, odbywało się ono drogą elektroniczną. Uwaga została w całości uwzględniona.
3. Wpływ aktu prawnego na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego
- Wprowadzenie proponowanych rozwiązań nie będzie wywierało skutków finansowych polegających na zwiększeniu wydatków lub zmniejszeniu dochodów jednostek sektora finansów publicznych.
- Projektowane rozszerzenie zakresu informacji podatkowych podlegających wymianie na wniosek i informacji przekazywanych z urzędu, wprowadzenie zasady potwierdzania otrzymania informacji i przesyłania informacji zwrotnej w ramach wymiany spontanicznej oraz wprowadzenie możliwości przebywania upoważnionych przedstawicieli państw członkowskich w siedzibach organów podatkowych i ich obecności w toku postępowań podatkowych będzie mieściło się w obecnych kosztach funkcjonowania organów podatkowych i organów kontroli skarbowej.
- Nie przewiduje się także żadnych kosztów ani wydatków związanych z wyznaczeniem przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych podległego mu organu podatkowego do przekazywania obcym władzom wniosków o doręczenie, wniosków o informacje oraz udzielanych informacji. Obecnie wymianę informacji oraz wnioski o doręczenie realizuje na poziomie operacyjnym Biuro Wymiany Informacji Podatkowych w Koninie funkcjonujące w ramach struktury Izby Skarbowej w Poznaniu, jako łącznikowy organ administracyjny, o którym mowa w art. 4 ust. 3 dyrektywy 2011/16/UE.

4. Wpływ aktu prawnego na rynek pracy

Ze względu na przedmiot regulacji proponowane rozwiązania nie wpłyną bezpośrednio na rynek pracy.

5. Wpływ aktu prawnego na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Nie przewiduje się wpływu proponowanych rozwiązań na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ aktu prawnego na sytuację i rozwój regionalny

Proponowane rozwiązania nie wpłyną na sytuację i rozwój regionalny.

7. Źródła finansowania

Wprowadzenie w życie rozwiązań przewidzianych w ustawie nie wymaga dodatkowych nakładów finansowych.